

**Petri Ridolphini J. C. Nobilis Cortonensis, Patritiiqve
Romani, Ac Protonotarii Apostolici, De ordine procedendi
in Iudiciis in Romana Curia Praxis Recentior**

Ridolfini, Pietro

Coloniae Agrippinae, 1680

Caput V. De personis legitimandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99137](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99137)

Extra patriam, vel provinciam pro contractu alibi celebrato convenitur, quæ tamen sublimitatio pariter fallit in legatis, ut per. *Adden. ad Vestr. d. lib. 4. c. 1. n. 15.*

20 Tertiò, in responsione ad interrogationes adversarii, & negotio, de quo quis potest de facili se expedire, nam tunc præfens in curia respondere tenetur. *Rot. decis. 1. c. 2. & decis. 6. de For. compet. in antiq. & decis. 17. de dol. & contumac. in antiq.*

21 Non omitto, quod si quis tempore impetratæ commissionis fuerit præfens in curia, sed antequam citetur discesserit, causa non debet remanere in curia, quia non impetratio commissionis, sed apprehensio per citationem personalem ad hoc inspicitur, & licet. *de For. compet. Rot. dec. 382. in antiq. nota quod ubi causa. Vant. de null. defect. iur. ord. n. 85.*

B Citationes executæ per affixionem debent legi, & dimitti per aliquod temporis spatium, *Cassad. decis. 4. de Dol. & contum. Rot. dec. 325. n. 6. p. 3. divers. & dec. 624. n. 10. p. 1. recent.*

C Ad hoc ut possit procedi per affixionem contra apprehensum, prima citatio debet esse personalis, *Anchar. in clem. 1. col. 2. vers. nono nota. de For. compet. Castrens. in l. ad peremptorium. n. 6. de iud. Mohed. de c. 8. de fid. instrum. Card. Mantie. decis. 232. n. 5. & seq. Card. Seraphim. dec. 1276. n. 4. Rot. dec. 624. n. 8. p. 1. recent.*

D Terminus ad comparandum debet esse competens secundum distantiam loci, alias si esset nimis brevis, non posset procedi per affixionem, quia illa non arctaret citatum ad comparandum, *Cassad. decis. 6. n. 3. de Dol. & Contum. Verall. decis. 263. n. 7. par. 2. Vestr. in Prax. lib. 4. c. 4. n. 5. & ibi Adden. n. 10. Rot. in Cortonen. Plebania 1. lul. 1633. coram R. P. D. Ghislerio.*

25 Et in citationibus per edictum est duplicandus, nam pro distantia singularum decem dietarum, dantur viginti dies, *Adden. ad Rot. decis. 5. de rescript. in nov. sub n. 20. Ferentill. ad Buratt. d. decis. 943. n. 9. ad rationem viginti miliarium pro qualibet dieta. Vestr. in Prax. lib. 4. c. 2. n. 5. per tex. in l. 1. ff. si quis aut. & §. excusare inst. & sisp. Tut.*

Diligentias de reperiendo domum per citandi sit primò per unum, deinde per duos cursores, & ea non repertà proceditur per affixionem ad Valvas Curie, & in Acie Campi Floræ, prævio semper iudicis decreto, & huiusmodi citatio de stylo curiæ valet, ac si esset executæ personaliter, *Sal. Tib. in Prax. lib. 2. cap. 16. num. 14.*

27 Sed si causa sit comissaria, per quo casu citationes debent exequi personaliter, *Rot. decis. 495. n. 5. p. 3. recent.* aut alias citatio in personam citati sit exequenda, & persona citandi non reperitur, factis diligentibus primo per unum, & deinde per duos cursores de reperiendo personam citandi per urbem, ac loca publica, & ad domum illius solitæ habitationis, decernitur processus per affixionem ad valvas curiæ, & in Acie Campi Floræ, necnon ad valvas domus solitæ habitationis citandi, vel domi dimissa copia, citatio perinde arctat, ac si quis fuisset personaliter citatus, & sic observat styli curiæ,

Rot. in Rom. Computorum. 21. Maj. 1593. coram bo. mem. Arrigono.

29 Et idem erit observandum pro tutiori cautela, si commissio sit tantum excitatoria jurisdictionis, saltem quoad citationes magis substantialia, per ea, quæ scribit *Sal. Tib. in Prax. lib. 1. c. 51. num. 2.* licet per quando quis non potest personaliter citari, & de hoc apparet in actis videatur sufficere sola citatio domi dimissa copia, *Gravat. ad Vestr. in Prax. lib. 5. c. 13. n. 11. Coccin. decis. 216. n. 23. vers. & ideo.*

30 Nec omitto, quod Rota aliquando tenuit, diligentias factas solummodo per unum cursores sustineri, ex quo hoc est de stylo in curia, ut fiat per duos ut supra, sed non reperitur iure cautum, ut in *decis. 325. n. 4. par. 3. divers. lib. 3.* cautius tamen erit ad tollendam omnem difficultatem, & disputationem, diligentias per duos cursores ut supra, prout quotidie observat Praxis, faciendas curare.

F Comparitio citati, vel ejus Procuratoris confirmata, & citationem nulliter executam, *Vestr. in Prax. lib. 4. c. 3. n. 8. Gravat. ad Vestr. lib. 7. c. ult. n. 32. & seq. Sal. Tib. in Prax. lib. 2. c. 16. n. 10. Beltramin. ad Greg. dec. 27. n. 9. & ad decis. 127. n. 9. Greg. decis. 94. n. 6. Ferentill. ad Buratt. decis. 127. n. 8. & seq. quia per ex ea præsumitur notitia citationis, cuius finis est comparitio, *Vestr. in Prax. lib. 4. c. 9. n. 4. in fin. & n. 5. & ibi Gravat. n. 11. idem Vestr. lib. 4. c. 3. n. 8. ubi loquitur etiam de citatione per edictum, idem Gravat. ad Vestr. d. lib. 7. c. ult. n. 33. Ferentill. ad Buratt. d. decis. 727. n. 48. & seq.**

32 Quod procedit etiam si in citatione non sit inferus tenor commissionis, ac etiam si quis compareat ad effectum excipiendi de nullitate citationis, *Beltram. ad Greg. d. decis. 27. n. 9. & d. decis. 127. n. 9.* & live Procurator sit specialiter ad illam litem, live generaliter ad lites post citationem executam constitutus, dummodo tamen, quando est generaliter constitutus, deducat generalitatem ad speciem per comparitionem respectu causæ, in qua fuit ejus principalis citatus, *Rot. decis. 736. n. 2. part. 2. recent. Cavale. decis. 500. n. 2. Beltram. ad Greg. d. decis. 27. n. 13. & n. 14. ubi quod hoc procedit, live Procurator generaliter ad lites constitutus sit ante, live post executam citationem, nam alias sola specialis constitutio Procuratoris ad illam causam est per se sufficiens ad arguendam executæ citationis notitiam, ut per eundem Cavaler. d. decis. 500. n. 2. & Greg. d. decis. 27. n. 4.*

33 Etiam si comparitio fieret post terminum in citatione contentum, ex quo remanent salvæ exceptiones, quod tamen non haberet locum in citatione ad sententiam, nam tunc non admitteretur, nec relevaret comparitio post terminum, quia præjudicium esset effectum irreparabile *Rot. dec. 209. n. 1. part. 1. recent. Ferentill. ad Buratt. d. decis. 727. n. 13. & seq.*

34 Quod procedit etiam si in citatione non sit inferus tenor commissionis, ac etiam si quis compareat ad effectum excipiendi de nullitate citationis, *Beltram. ad Greg. d. decis. 27. n. 9. & d. decis. 127. n. 9.* & live Procurator sit specialiter ad illam litem, live generaliter ad lites post citationem executam constitutus, dummodo tamen, quando est generaliter constitutus, deducat generalitatem ad speciem per comparitionem respectu causæ, in qua fuit ejus principalis citatus, *Rot. decis. 736. n. 2. part. 2. recent. Cavale. decis. 500. n. 2. Beltram. ad Greg. d. decis. 27. n. 13. & n. 14. ubi quod hoc procedit, live Procurator generaliter ad lites constitutus sit ante, live post executam citationem, nam alias sola specialis constitutio Procuratoris ad illam causam est per se sufficiens ad arguendam executæ citationis notitiam, ut per eundem Cavaler. d. decis. 500. n. 2. & Greg. d. decis. 27. n. 4.*

35 Etiam si comparitio fieret post terminum in citatione contentum, ex quo remanent salvæ exceptiones, quod tamen non haberet locum in citatione ad sententiam, nam tunc non admitteretur, nec relevaret comparitio post terminum, quia præjudicium esset effectum irreparabile *Rot. dec. 209. n. 1. part. 1. recent. Ferentill. ad Buratt. d. decis. 727. n. 13. & seq.*

36 Etiam si comparitio fieret post terminum in citatione contentum, ex quo remanent salvæ exceptiones, quod tamen non haberet locum in citatione ad sententiam, nam tunc non admitteretur, nec relevaret comparitio post terminum, quia præjudicium esset effectum irreparabile *Rot. dec. 209. n. 1. part. 1. recent. Ferentill. ad Buratt. d. decis. 727. n. 13. & seq.*

37 Etiam si comparitio fieret post terminum in citatione contentum, ex quo remanent salvæ exceptiones, quod tamen non haberet locum in citatione ad sententiam, nam tunc non admitteretur, nec relevaret comparitio post terminum, quia præjudicium esset effectum irreparabile *Rot. dec. 209. n. 1. part. 1. recent. Ferentill. ad Buratt. d. decis. 727. n. 13. & seq.*

SUMMARIVM CAP. V.

1 Legitimatio Personatum, præsertim Parte opponente, est omnino facienda, quando illa est necessaria.

F

2 Obli-

- 2 Obligato mortuo legitimando sunt persona heredum, docendo eos esse heredes, alias non posset procedi contra eos.
- 3 Nolens, aut non perens probare, quem esse heredem potest agere contra bona hereditaria pravis quatuor terminis ad declarandum.
- 4 Citationes quatuor ad declarandum an sit, vel velit esse heres, & illarum formula, & processus, & n. 5.
- 5 Citatio non declarante an sit, vel velit esse heres, datur curator hereditati jacenti.
- 6 Pupilli majores septennij, carentes tutore, possunt citari ad comparandum legitimè.
- 7 Citationes quatuor ad comparandum legitimè, earumque formula, ac processus, & n. 8.
- 8 Pupillo, aut alio pro eo legitimè non comparante datur ei actor ad lites ex officio.
- 9 Infantibus tutore carentibus, citantur eorum proximiores ad defendendum illos, & servatis quatuor terminis, & nemine comparante, deputatur eis actor ad lites.
- 10 Actor ad lites deputatus citatur ad declarandum an minores, vel pupilli sint heredes, alias eo non declarante, servatis quatuor terminis, datur curator hereditati jacenti.
- 11 Heredes si ignorantur ejus, qui decessit, citantur per diligentias, & deinde per affixionem, omnes praetendentes in hereditate, & n. 12.
- 12 Citationes quatuor contra praetendentes in hereditate alicujus ad comparandum, acceptandum vel repudiandum, earumque formula, & processus.
- 13 Citatus praetendentibus in hereditate decedentis in curia, & non comparentibus ad acceptandum, vel repudiandum, datur curator hereditati jacenti.
- 14 Certe heres relicta à decedente in curia, si per curatorem non reperitur, citatur per diligentias, & affixionem, & nemine comparante deputatur curator hereditati, & bonus defuncti.
- 15 Heres ejus, qui decessit extra curiam, absens ab urbe citatur per diligentias, & affixionem ad comparandum, acceptandum vel repudiandum, & n. 15. & seq. & n. 121.
- 16 Citatio extra curiam contra heredes absentes ejus, qui extra curiam decessit, ejusque formula, & processus.
- 17 Citationes quatuor in curia ad cautelam contra heredes absentes ejus, qui decessit extra curiam, citatos etiam per diligentias, & affixionem in partibus, illarumque formula, & processus.
- 18 Certe heres ejus, qui decessit extra curiam, si per curatores, & nuntios non reperitur, citatur per diligentias, & affixionem, & nemine comparante deputatur curator hereditati, & bonus defuncti.
- 19 Confessio summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu aut iusta simili causa, proceditur per edictum, & quomodo.
- 20 Heres comparens ad acceptandum est citandus in unoquoque actu.
- 21 Actor debet legitimare personas mutatas, reus vero, mutatis personis, protestatur, nihil fieri nisi legitimatis personis.
- 22 Reo protestante, nihil fieri nisi legitimatis personis utriusque partis, procedi non potest ad ulteriora, nisi persona bine inde mutata legitimetur.
- 23 Actor, legitimam personam standi in iudicio non habens, non potest audiri, si reus de hoc protestatur.
- 24 Legitimatio necessaria est facienda etiam in summaris & executivis, & plenè probanda.
- 25 Actor debet probare reum esse heredem, si ille hoc negat, etiam si reus esset filius, & n. 26.
- 26 Filius non praesumitur heres, si ille hoc negat, quia potuit abstinere.
- 27 Filius ergo heres intelligitur legi destinatione & quoad nomen, non quoad commodum, & incommodum.
- 28 Filius ergo heres intelligitur in favorabilibus, non quando ipse convenitur.
- 29 Filius ergo heres intelligitur si ipse velit.
- 30 Filius agens uti heres Patris non tenetur probare se heredem.
- 31 Consequentia, filius ergo heres, non valet, si sit infans, qui non habet velle, nec rolle.
- 32 Exceptio legitimations necessariae opposita impedit processum, & inducit nullitatem si persona non legitimatur.
- 33 Legitimatio personarum non est necessaria in summaris, & executivis, si pars non opponit.
- 34 Legitimatio in causis ordinariis est necessaria etiam Parte non opponente.
- 35 Contrarium verius videtur.
- 36 Opinio Sal. Tiber. quando procedat.
- 37 Legitimatio non est necessaria, quando persona solum pro legitima approbata, & n. 38.
- 38 Contestans litem cum aliquo, uti procuratore, non potest deinde opponere, quod non sit procurator, vel non possit agere.
- 39 Hereditas est successio in universum ius defuncti.
- 40 Hereditas non adit a dictis jacenti.
- 41 Sui ex beneficio abstinendi rediguntur ad instar Emancipatorum.
- 42 Hereditas hodie dicitur jacere, donec de additione doceatur, etiam relictis suis, & quare.
- 43 Creditores patris agentes contra filium, non probata immixtione, succumberent, etiam si filius non negaret, nec fateretur se heredem.
- 44 Hereditas dicitur jacere, donec sit spes heredis, qui velit adire.
- 45 Hereditas, si non sit spes heredis, qui adeat, assumit nomen bonorum vacantium.
- 46 Hereditas jacens est persona ficta, ideo agere volens contra eam, debet instare, ut illi curator à iudice deputeur.
- 47 Curator hereditati jacenti sit est, quod deitur ad instantiam majoris partis eorum, qui agunt in processu.
- 48 Heres cum beneficio inventarii pro consequendo credito suo potest petere, ut deitur curator hereditati jacenti, ne agat contra seipsum.
- 49 In deputatione curatoris hereditati jacenti suus citandi nominatum illi, quos tangit prima causa successioni incerti verò per proclama, vel edictum.
- 50 Filij sunt nominatim citandi ad videndum deputari curatorem hereditati jacenti, licet sintas inducas continuationem doming.
- 51 Citatio ad deliberandum, an quis sit, vel velit esse heres,

- hæres, cum termino arbitrio iudicis, est necessaria in deputatione curatoris hereditati jacenti.
- 82 Deputatio curatoris in tribunali A. C. fit servatis quatuor terminis ad declarandum, an quis velit esse hæres.
- 83 Tempus triginta annorum ad adeundum potest à iudice minui ejus arbitrio.
- 84 Moderatio termini triginta annorum ad adeundum fit à iudice ad effectum deputationis curatoris, non ut ius adeundi penitus auferatur.
- 85 Adita hereditate non valet deputatio curatoris hereditati jacenti, nisi citetur hæres ad declarandum.
- 86 Curator habens administrationem bonorum conficere debet inventarium, secus si detur ad certam litem, & actum, cum nil recipiat, & n. 68.
- 87 Curator sive generalis, sive specialis ad certam litem, vel actum debet satisfacere, etiam de stylo tribunali A. C.
- 88 Curator ad lites de stylo rotæ non satisfacit.
- 89 Curator quid debet promittere in actu deputationis, & quid ejus fideiussor.
- 90 Tutor datur primo persona, secundario rebus, curator è contra.
- 91 Certa rei, vel causæ tutor non datur.
- 92 Tutor non datur habenti tutorem, nec existenti in potestate Patris, vel Avæ.
- 93 Atrilianus tutor datur pupillo, ut possit adire ut possit tutor testamentarius administret.
- 94 Tutela testamentaria recipit robur ab additione hereditatis.
- 95 Litigans cum tutore debet exhibere copiam tutelæ, & inventarij, alias parte opponente, si de his non docetur, acta sunt nulla.
- 96 Pupillo deputari debet, Parte instante, actor ad lites si tutorem non habet vel alias eo indiget.
- 97 Curator ad lites pupillo datus non potest facere ea, quæ pupillus non potest, nisi auctore tutore.
- 98 Pupillo tutorem non habenti, ut hereditatem possit adire, dandus est tutor.
- 99 Curator non datur minori invito, nisi sit curator ad lites.
- 100 Minori, citato ad comparandum legitime contumaci, datur actor ad lites, etiam si ipse habeat tutorem, sed non possit exhibere solemnita.
- 101 Paria sunt non habere tutorem, & non posse producere instrumentum solenne tutelæ.
- 102 Minori legitime non comparenti deputatur de stylo curiæ, & A. C. Actor ad lites, servatis quatuor terminis ad comparandum.
- 103 Rota in deputatione curatoris non curat de servatione terminorum.
- 104 Curator, seu actor ad lites, quando deputatur debet esse presens.
- 105 Curator ad lites debet promittere utilia facere, & alia, prout tenetur.
- 106 Curator ad lites debet jurare eum, cui datur, infensum non relinquere.
- 107 Curator ad lites debet satisfacere.
- 108 Minor septennio quicquid videt ignorat.
- 109 Curator ad lites non datur nisi petenti.
- 110 Insani non potest citari ad legitime comparandum.
- 111 Curator ad lites dari non potest ei, qui non potest citari.
- 112 Proximiores, & amici citari debent ad defendendum infantem servatis quatuor terminis ut actor ad lites possit et deputari.
- 113 Termini tres ad comparandum sufficiunt, ut Actor ad lites deputetur, sed de stylo curiæ additur quartus.
- 114 Curator ad lites potest id, quod tutor, non tamen adire hereditatem.
- 115 Curator datur ventri, & bonis, ventris nomine, etiam ad instantiam mulieris pregnantis.
- 116 Mulier non petit dari curatorem ventri, poterit citari ad defendendum, & servatis quatuor terminis deputari actor ad lites.
- 117 Curator ad lites datur etiam Furioso, & Mentecapto.
- 118 Furor, seu Dementia debet ab allegante plene probari.
- 119 Curator datur Furioso, & Mentecapto, etiam ad instantiam proximorum, causa cognita.
- 120 Curator ad lites Furioso, & similibus potest dari probatis probandis, citatis proximis ad defendendam, servatis quatuor terminis.
- 121 Furiosus, & Mentecapus equiparantur Infanti.
- 122 Vbi militat eadem ratio idem ius statui debet.
- 123 Argumentum ab Equiparatu in iure est validum.
- 124 Furiosum, & mentecaptum in deputatione curatoris citare non est opus.
- 125 Curator dandus etiam prodigo ad instantiam agere volentium.
- 126 Prodigus in multis equiparatur furioso, vel potius pupillo.
- 127 Prodigus deputatur curator causa cognita.
- 128 Prodigus in deputatione curatoris est citandus.
- 129 Mutus, & surdus, qui omnino non audit, indiget curatore, ad instar pupilli, & furiosi.
- 130 Cæcus potest esse in iudicio sine curatore.
- 131 Debitor, & creditor non possunt esse curatores.
- 132 Cæcus non potest esse curator.
- 133 Mulier non potest esse curatrix.
- 134 Mater, & Avia possunt esse Tutrices, & curatrices Filiorum, & Nepotum.
- 135 Minor non potest esse curator, & quare.
- 136 Socr non potest esse curator nurus suæ minoris, & quare.
- 137 Maritus non potest esse curator uxoris suæ minoris, vel mentecapte.
- 138 Maritus potest esse curator uxoris suæ ad lites.
- 139 Maritus non potest esse curator uxoris suæ ad litem magni momenti.
- 140 Maritus cur non possit esse curator uxoris, & num. 111. & seqq.
- 141 Maritus potest esse procurator uxoris suæ.
- 142 Socr Nurus, & Maritus uxoris cur non possunt esse curatores.
- 143 Constitutio Procuratoris non est magni præjudicij, sicut est curatoris datio.
- 144 Procurator tantum in omittendo, sed curator ad lites, etiam in committendo, potest præjudicare.
- 145 Curator ad lites potest in illis, quicquid potest Tutor.
- 146 Maritus potest esse Procurator uxoris suæ minoris, quando sententia fertur ad favorem mulieris, alias secus.
- 147 Uxori minori constituitur Maritum Procuratorem cum auctoritate curatoris est satis provisum.

- 118 Curatores qui esse non possunt remissive.
 119 De citatione per assensionem, & forma citandi ha-
 redes remissive.
 120 Curator hereditatis, & bonis defuncti deputatur,
 quando heres est servus, & n. 24.
 121 Hares incertus decedentis extra curiam cita-
 tur per diligentias, & assensionem in partibus,
 licet contingat iudicium fieri coram A. C. & n.
 15. & seqq.
 122 Exceptio, non audiri, nisi legitime compareat, &
 similes possunt opponi non obstante statuto prohi-
 bente exceptiones opponi contra instrumentum.

De Personis Legitimandis, Pars Prima. Cap. V.

- A** Legitimitas A personarum, si
 est necessaria, debet omnino
 fieri, alias non potest in causa
 procedi, absque nullitate
 actorum, etiam si illi, qui fue-
 runt citati, fuissent citati le-
 gitime, nisi postea, Parte op-
 ponente, de hoc doceretur in actis, quinimo ec-
 iam gesta ante oppositionem revocarentur in-
 stante Parte, nisi post oppositionem doceretur in
 actis, personas citatas fuisse legitimas, & legiti-
 me citatas.
 2 Si ergo contingat mutatio personarum per
 mortem obligati, erit necesse agere contra il-
 lius heredes, & ob id eorum personae in primis
 legitimandae, & sic probandum in actis, illos
 esse heredes, producendo testamentum, & ad-
 ditionem hereditatis defuncti, citata parte ad di-
 cendum contra, aut alias eo modo, quo probari
 potest, servatis de jure servandis, & deinde ci-
 tandi sunt dicti heredes ad singulos actus, usque
 ad finem litis.
 3 Sed si quis non potest, aut non vult probare
 illos esse heredes, ex quo satis sit illi, non decla-
 rantibus ipsis, se esse heredes, obtinere manda-
 tum contra bona hereditaria, poterit illos cita-
 re hoc modo, videlicet.

A. C. N.

- 4 Citetur N. & N. ad declarandum an sint, vel
 velint esse heredes NN. alias videndum depu-
 tari curatorem hereditati jacenti B primo pro
 prima dilatione, ad primam d. Instante NN. princi-
 pali, sive &c.

N. Notarius.

Executa, & reproducta citatione, si Pars non
 declaret, obtinetur decretum, videlicet.

NN. petit, & obtinuit ut supra servari ad se-
 cundam citationem, omni &c.

Deinde fit secunda citatio, videlicet.

A. C. N.

Citetur N. & N. ad declarandum an sint, vel
 velint esse heredes NN. alias videndum depu-
 tari curatores hereditati jacenti secundo pro
 secunda dilatione ad p. d. Instante NN. princi-
 pali sive &c.

N. Notarius.

Executa, & reproducta citatione, obtinetur
 decretum, videlicet.

NN. petit, & obtinuit, ut supra servari ad
 tertiam citationem omni &c.

Et fit tertia citatio hoc modo, videlicet.

A. C. N.

Citetur N. & N. ad declarandum an sint, vel
 velint esse heredes NN. alias videndum depu-
 tari curatorem hereditati jacenti tertio pro
 tertia dilatione ad p. d. Instante NN. principali,
 sive &c.

N. Notarius.

Executa, & reproducta citatione, obtinetur
 decretum, videlicet.

NN. petit, & obtinuit ut supra servari ad
 quartam &c. omni &c.

Et denique fit quarta, & ultima citatio, vi-
 delicet.

A. C. N.

Citetur N. & N. ad declarandum, an sint,
 vel velint esse heredes NN. alias videndum depu-
 tari curatorem illius hereditati jacenti quar-
 to pro quarta & superabundanti dilatione ad p.
 d. Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

5 Executa, & reproducta hac ultima citatione,
 nisi Pars declaret se heredem obtinetur decre-
 tum, & deputatio curatoris, videlicet.

NN. petit ut supra: Et ex tunc Dominus de-
 putavit in curatorem d. hereditatis jacentis
 NN. ibidem praesentem, dicens ei ter, utilia d.
 hereditati facito, inutilia praetermittito, & in-
 defensam non relinquito: Qui NN. curator de-
 putatus promisit utilia facere, inutilia praeter-
 mittere, & indefensam d. hereditatem non re-
 linquere, & sic tactis &c. juravit &c. obligans
 &c. in forma Camerae Apostolicae omni &c.
 Pro quo NN. curatore deputato NN. ibidem
 praesens &c. sponte &c. ac omni &c. fideiussit
 & obligationi d. NN. curatoris accessit, ac se
 uti principalem &c. obligavit &c. in forma R.
 C. Apostolicae, & sic tactis &c. juravit &c. om-
 ni &c. C.

6 Ceterum, si heredes sunt minores 25. annis,
 vel pupilli, majores tamen septem annis, & non
 D habent tutorem, vel curatorem, D aut credi-
 tor non potest hoc probare, poterit illos cogere
 ad comparandum legitime, alias eis non com-
 parentibus deputari facere actorem ad lites, ci-
 tando illos ut infra, videlicet.

A. C. N.

7 Citetur N. & N. ad comparandum legiti-
 me alias videndum sibi per Dominum deputari
 E curatorem, seu actorem ad lites E ex officio pri-
 mo pro prima dilatione ad p. d. Instante NN.
 principali, sive &c.

N. Notarius.

Executa, & reproducta hac citatione, illis le-
 gitime non comparentibus, obtinetur decre-
 tum, videlicet.

NN. petit, & obtinuit ut supra servari ad se-
 cundam citationem omni &c.

Deinde fit secunda citatio hoc modo, vide-
 licet.

A. C. N.

Citetur N. & N. ad comparandum legiti-
 me, alias videndum sibi per Dominum deputari
 curatorem, seu actorem ad lites ex officio se-
 cundo

Secundo pro secunda dilatione ad p. d. Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Executa, & reproducta citatione, obtinetur decretum, videlicet.

NN. petit, & obtinuit, ut supra, servari ad tertiam omni &c.

Et fit tertia citatio hoc modo, videlicet.

A. C. N.

Citentur N. & N. ad comparandum legitime, alias videndum sibi per Dominum deputari curatorem, seu actorem ad lites ex officio tertio pro tertia dilatione ad p. d. Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Executa, & reproducta citatione, obtinetur Decretum, & videlicet.

NN. petit, & obtinuit, ut supra servari ad quartam citationem &c. omni &c.

Et fit quarta, & ultima citatio hoc modo, videlicet.

A. C. N.

Citentur N. & N. ad comparandum legitime, alias videndum sibi per Dominum deputari curatorem, seu actorem ad lites ex officio quarto pro quarta, & superabundanti dilatione ad p. d. Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

3 Executa, & reproducta citatione, nemine ex adverso legitime comparante, obtinetur decretum, & deputatio actoris ad lites, videlicet.

NN. petit, ut supra, & tunc Dominus deputavit NN. in curatorem, seu actorem ad lites dictorum DD. NN. dicens ei, ut supra, in minoribus, seu pupillis facito, inutilia pratermittito, & indefensos non derelinquo, Qui NN. curator deputatus ibidem praesens F. promissit, ut supra, utilia facere, inutilia pratermittere, G. & dd. minores, seu pupillos indefensos non relin-

quere: H. pro quibus &c. se, ac bona &c. in forma camerae Apostolicae obligavit &c. & sic tactis &c. juravit, omni &c. Pro quo NN. Curatore NN. ibidem praesens &c. sponte &c. fideiussit, &

obligationi d. NN. principaliter, & uti principalis insolitum accessit, ac se, & bona &c. in ampliori forma R. C. Apostolica obligavit &c. & sic tactis &c. juravit &c. omni &c.

9 Quod si pupilli citandi sint minores septem annis, quia non habent velle, nec nolle, & illa aetas quicquid facit ignorat, cum ipsi citari non possint, citatur illorum tutor testamentarius, vel eorum Mater tamquam tutrix necessaria, vel eorum proximiores agnati & cognati, & ii in quorum potestate sunt, ad comparandum legitime in iudicio coram Domino iudice, et defendendum pupillos, et petendum eis deputari curatorem, seu actorem ad lites, alias videndum per Dominum deputari ex officio, et observatis quatuor terminis, ut supra, servari solitis contra praefatos, nisi aliquis pro eis legitime compareat, iudex deputat illis curatorem, seu actorem ad lites ex officio L. cum solita cautione de utilia faciendo, & fideiussione, de qua supra, in forma.

10 Quo curatore, seu actore ad lites deputato ut supra, & illo citato ad declarandum, an dicti

pupilli, vel minores sint, vel velint esse haeredes NN. observatisque in hoc quatuor terminis, ut supra servari solitis, primo pro prima, secundo pro secunda, tertio pro tertia, & quarto pro quarta, & superabundanti dilatione, Dominus iudex nemine declarante, deputat, ut supra, curatorem haereditati jacenti cum solita cautione, & fideiussione, de qua supra, qui curator haereditati datus citatur deinde ad singulos actus usque ad finem litis.

11 At si quis decessit in curia, & ejus haeredes ignorantur, tunc citantur haeredes hoc modo, videlicet.

A. C. N.

12 Citentur omnes, & singuli quomodolibet interesse habentes, vel praeiudicantes in haereditate, & bonis q. NN. ex adverso principalis: si qui sint, vel esse velint haeredes, ad comparandum legitime, & acceptandum, vel repudiandum haereditatem dicti q. NN. alias videndum per Dominum deputari curatorem haereditati jacenti primo pro prima dilatione ad p. d. Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Haec citatio datur cursori, qui facit diligentiam de repudiando haeredes domi, in qua dictus NN. decessit, & ultimo loco habitavit, & in locis vicinis, necnon per urbem, & in locis publicis, & si non inveniatur, facit de hoc relationem, & iudex mandat fieri huiusmodi diligentias per duos cursores, qui si factis diligentibus non inveniunt dd. haeredes ut supra, faciunt de hoc relationem, & iudex mandat fieri processum per affixionem ad valvas curiae, & domicilii, si illud habebat defunctus; si minus ad valvas curiae & in Acie Campi Florae, & deinde cursor exequitur de novo dictam primam citationem per affixionem ut supra. M

Qua executi, & in actis reproducta obtinetur decretum, videlicet.

NN. petit, & obtinuit ut supra servari ad secundam citationem &c. omni &c.

Et fit secunda citatio, videlicet.

A. C. N.

Citentur per affixionem ad valvas curiae, & in Acie Campi Florae. Omnes, & singuli quomodolibet interesse habentes, aut praeiudicantes in haereditate, & bonis q. NN. ex adverso principalis, si qui sint, vel esse velint haeredes, ad comparandum legitime, & acceptandum, vel repudiandum haereditatem d. q. NN. alias videndum per Dominum deputari curatorem illius haereditati jacenti secundo pro secunda dilatione ad p. d. Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Executa, & reproducta citatione, obtinetur decretum, videlicet.

NN. petit, & obtinuit, ut supra servari ad tertiam &c. omni &c.

Et successive fit tertia citatio, videlicet.

A. C. N.

Citentur per affixionem ad valvas curiae, & in Acie Campi Florae omnes, & singuli quomodolibet interesse habentes, aut praeiudicantes in haereditate, & bonis q. NN. ex adverso principalis, si qui sint, vel esse velint haeredes, ad com.

comparandum legitime, & acceptandum, vel repudiandum hereditatem dicti q. NN. alias videndum deputari curatorem hereditati illius jacenti, tertio pro tertia dilatione ad p. d. instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

Executa, & reproducta citatione, obtinetur decretum, videlicet.

NN. petiit, & obtinuit, ut supra, servari ad quartam &c. omni &c.

Et sic quarta citatio, videlicet.

A. C. N.

Citentur per affixionem ad Valvas Curiae, & in Acie Campi Florae omnes, & singuli quomodolibet interesse habentes, aut praetendentes in hereditate, & bonis q. NN. ex adverso principalis, si qui sint, vel esse velint haeredes, ad comparandum legitime, & acceptandum, vel repudiandum hereditatem d. q. NN. alias videndum per Dominum deputari curatorem illius hereditati jacenti, quarto pro quarta, & superabundanti dilatione ad p. d. Instante NN. principali, sive &c.

N. Notarius.

13 Executa, & producta citatione, obtinetur Decretum, & deputatio curatoris hereditati jacenti cum solita promissione, & fidejussione de utilia faciendo, ut supra, in forma, & citatur postea curator ad singulos actus, usque ad finem litis.

14 Si verò defunctus decessit quidem in curia, sed condito testamento, & relicto certo haerede, qui in curia non reperitur, sunt per cursores diligentia, ut supra, de illo reperiendo, & deinde illo citato per affixionem, & observatis quatuor terminis, ut supra, si nemo legitime compareat, obtinetur deputari curatorem hereditati, & bonis defuncti, N non autem hereditati jacenti, cum solita promissione, & fidejussione ut supra, qui curator pariter citatur postea usque ad finem litis.

15 Sed si quis decessit extra curiam, & reliquit certum haerem absentem ab urbe, vel ejus haeredes ignorentur, & judicium fuit inchoatum in curia cum defuncto, & non adest Procurator, aut alius qui citetur in curia, vel simus in alio casu occurrente, in quo judicium veniat nihilominus in curia faciendum, O tunc si haeres est incertus, & ignoratur, fiet infra scripta citatio extra curiam transmittenda, videlicet.

16 *Marius Theodolus &c.* Universis, & singulis DD. Abbatibus &c. salutem &c. Noveritis pro Parte NN. principalis creditoris q. NN. in summa scutorum mille occasione, de qua in iuribus in actis infra scripti Notarii exhibitis, fuisse coram nobis comparitum, & expositum qualiter q. NN. ejus creditum Praefatum omnino consequi intendit, & ob id agere contra bona hereditaria d. q. NN. humiliter supplicando quatenus ei in praemissis de opportuno juris remedio providere dignaremur. Nos igitur *Marius Theodolus &c.* Vobis omnibus, & singulis mandamus &c. quatenus &c. omnibus, & singulis proximis conjunctis, si qui sint d. q. NN. & aliis quibuscumque interesse praetendentibus in ha-

reditate, & bonis d. q. NN. si qui sint, vel esse velint haeredes ejusdem, in eorum personis, si eas commodè habere poteritis, sin minus domi eorum solita habitationis, praesentium copia dimissa; & si personarum, & domus non reperiantur per diligentias de illas reperiendo, ac per affixionem ad Valvas Ecclesiae majoris, nec non etiam curiae loci, ac domicilii, in quo d. q. NN. habitavit, supra dicta omnia, & singula intimetis, & intimare curetis, prout nos per praesentes intimamus; necnon citeatis, & citare faciatis eosdem, prout nos praesentium tenore citamus, quatenus decima die post executionem praesentium, ut supra faciendam &c. si illa juridica fuerit, computanda &c. sin minus prima die juridica immediate sequente, compareant legitime in judicio coram nobis, seu nostro in civilibus Locumtenente, per se, vel eorum legitimos Procuratores, ad acceptandum, vel repudiandum hereditatem d. q. NN. alias videndum deputari curatorem hereditati jacenti, & ipsum citari mandari, & contra eum quoscumque processus fieri, necessarios, & opportunos, qui sic ardeant, & afficiant, perinde ac si legitime ac personaliter citatis citandis facti fuissent, & ad omnes alios actus desuper necessarios pariter, & opportunos, usque ad totalem, & finalem causae hujusmodi terminationem (*hic poterunt exprimi actus magis substantiales, ad quos Pars adversa citatur, secundum casus contingentiam*) Certificantes eosdem sic citatos, quod si in termino dictae citationis comparuerint, si non, nos nihilominus, vel Locumtenens noster ad praemissa, & alia graviora juris, & facti remedia, etiam per affixionem citationum ad valvas curiae, & in Acie Campi Florae, procedemus, iustitia mediante. In quorum &c. Datum Romae, &c. Anno &c. Indictione &c. Die vero &c. Pontificatus &c. Anno &c.

Haec citatio transmittitur ad Partes, in quibus defunctus extra curiam habitavit, & defunctus est, & si haeres, aut alii, de quibus in citatione reperiuntur, est exequenda contra eos personaliter, si commodè fieri potest, sin minus domi dimissa copia, alias si personarum, & domus non reperiuntur, per diligentias, primo per unum Nuntium, seu Mandatarium, in die juridica, qui debet referre, se fecisse diligentiam de reperiendo praefatos per locum seu civitatem, ad quam citatio transmissa fuit, & non invenisse, & deinde alia die juridica duo Nuntii seu Mandatarii debent facere denuo d. diligentiam, & referre Notario, ut supra, coram testibus, & successive Nuntius debet exequi d. citationem per affixionem ad Valvas, prout in ea, & pariter referre Notario publico, qui debet omnes, & singulas relationes praefatas scribere à tergo dictae citationis coram testibus in forma publica cum legalitate civitatis, seu loci praefati, aut ordinarii dicti loci, omni &c.

17 Qua citatione ad curiam remissa, & in actis causae reproducta, elapso termino in ea assignato, & nemine comparente, fit ad majorem cautelam infra scripta citatio in curia, videlicet.

A. N. C.

A. C. N.

intimetur etiam per edictum, & alias omni
&c. Omnibus & singulis proximis conjunctis,
& heredibus, si qui sint q. NN. & alias qui-
buscumque interesse pretenduntibus, aut sua
quomodolibet interesse putantibus in hære-
ditate, & bonis d. q. NN. si qui sint, qualiter in-
stans est creditor d. q. NN. in scutis mille mone-
re occasione, de qua in iuribus, de quibus in
actis, & intendit consequi dictum ejus credi-
tum; & ob id agere contra bona hæreditaria
d. q. NN. ideo id ad eorum notitiam deducit
omni &c. Necnon citentur iidem ad compa-
rendum legitimè, & acceptandum, vel repu-
diandum hæreditatem d. q. NN. vel eorum al-
ter, simpliciter, vel cum beneficio legis, & in-
ventari, in totum, vel in partem, alias viden-
dum deputari curatorem hæreditati jacenti
d. q. N. & quatenus opus sit requiratur curator,
seu actor ad lites causas, & causarum hujusmo-
di non solum ut supra, sed omni alio &c. primo
pro prima dilacione ad p. instante NN. princi-
pali, live &c.

N. Notarius.

Hæc citatio erit exequenda in curia per di-
ligentias, primo per unum, & deinde per duos
cursores, ut supra, facienda in loco in quo d. q.
NN. habitavit, & in locis vicinis, ac in locis
publicis (si aliquando in curia habitavit) sin-
minus per urbem in locis publicis, ac solitis, &
consuetis, & deinde debet exequi per affixio-
nem ad Valvas Curia, & in Acie Campi Floræ
juxta supra tradita in capite precedenti, de dili-
gentiis, & affixionibus.

Qua exequuta, in actis reproducta obtineatur
Decretum, videlicet.

NN. petit, & obtinuit, ut supra servari ad
secundam citationem &c. omni &c.

Successivè fit alia similis citatio secundo pro
secunda, & deinde tertio pro tertia, & denique
alia quarto pro quarta, & superabundanti di-
lacione, quibus omnibus executis, & in actis re-
productis, obtinetur deputari curatorem hære-
ditati jacenti cum solita promissione, & fide-
jussione juxta superius tradita.

18 Si verò quis deceffit extra curiam ut supra,
& hæres est certus, sed non reperitur, factis su-
pradictis diligentibus in curia, & extra curiam,
ac servatis dictis quatuor terminis per affixio-
nem ad comparandum legitimè, & acceptan-
dum, vel repudiandum hæreditatem, alias vi-
dendum deputari curatorem hæreditati, & bo-
nis defuncti, obtinetur deputatio curatoris d.
hæreditati, & bonis defuncti, & non hæreditati
jacenti.

Sed si ad locum, in quo d. NN. Defunctus est,
seu habitavit, aut in quo hæres, & proximi,
ac interesse habentes, seu pretendentes, de qui-
bus supra, degunt, non est tutus accessus, vel
alia adit iusta causa, examinatis testibus sum-
marie super non tuto accessu, & constituto de illo,
obtenebitur fieri dd. diligentias, et affixiones
in duobus locis vicinioribus extra curiam, ju-
xta tradita supra in tertio capite, de citationibus
per e. l. m. et deinde factis etiam dd. diligen-
tiis in curia, procedetur per affixionem, et ser-

vatis dd. quatuor terminis servari solitis, obli-
nebitur, deputari curatorem hæreditati jacenti,
seu hæreditati, & bonis defuncti secundum cas-
us contingentiam, & d. curator, seu actor ad li-
tes, citabitur postea ad singulos actus usque ad
finem litis.

20 Ceterum si hæredes compareant ad acce-
ptandum hæreditatem, citantur ipsi ad dicen-
dum contra iura, & facta juriarum productione
juxta superius tradita cap. 2. citantur ad infra-
scriptos, & singulos actus, de quibus suo loco di-
cetur.

21 Quod si contingat mutatio personæ ex parte
actoris, debet pariter actor legitimare perso-
nam suam, probando se hæredem, & talem qua-
lem se facit, & si personæ sint hinc inde mutatae,
debet legitimare personas utriusque Partis,
reus autem conventus, quando personæ sunt
mutatae protestatur in Broliardo hoc modo, vi-
delicet.

Pro NN. contra NN.

In officio NN. dixit nihil fieri nisi legitimatis
personis, alias potestatus fuit de nullitate omni
&c.

22 Et si personæ sint hinc inde mutatae, poterit
protestari nihil fieri, nisi legitimatis personis
utriusque Partis, quo casu non poterit ad vite-
riora procedi in causa, nisi in primis personæ le-
gitimentur, alias omnia erunt nulla.

23 Si verò actor non possit per se stare in judi-
cio, ut quia sit filius familias, minor, pupillus,
vel alias inhabilis ad comparandum in judicio
per seipsum, poterit reus protestari ut supra
non audiri, nisi legitimè compareat, cum con-
sensu patris, vel autoritate tutoris, vel cura-
toris, vel alias legitimè prout de jure debet. quo
casu ei denegabitur audientia, nisi legitimè
p. compareat. P.

Observationes.

A 24 **E**gitimatio A personarum in
calibus in quibus est necessa-
ria debet fieri, & plenè
probari in quocunque judi-
cio etiam summario l. si qua-
rismus ff. de testam. l. non gno-
rat C. qui accus. non poss. l. si in
rub. C. qui admitt. n. 4. ver. bene facit, quod nota-
bile est in se verum, Crav. cons. 104. n. 1. Affin. in
Prax. §. 28. c. 1. n. 2. Peregr. de fidei. art. 43. n. 60.
etiam in judiciis executivis, Sal. Tib. in prax. lib.
1. c. 44. n. 3. Rot. pest. Zach. de oblig. Cam. dec. 76.
n. 6. Beltrâm. ad Greg. dec. 264. m. 5. Bu. at. dec. 98.
m. 1. & dec. 434. n. 6.

Sed hoc procedit, parte opponente, nam si
25 hæres conventus neget se hæredem, utique est
ab actore probandum, Suar. in reper. ad testam.
l. post rem judicatam ex. ens. 1. n. 3. ubi dicit se ita
servasse in praxi, ff. de re jud. Alex. cons. 72. n. 1.
& 2. lib. 5. Galle. de oblig. Camer. q. 4. n. 18. Sal. ff.
Tib. d. lib. 1. c. 44. n. 4.

26 Etiam si reus conventus sit filius, nam non
sufficit probare aliquem esse filium, si ipse ne-
get, se hæredem, quia non præsumitur, cum
potuerit abstinere, l. cum hæreditate §. ff. de
acquir.

- acquir. hered. l. nam nec emancipatus 91. ff. de leg. 1. l. si cum dorem 23. §. transgrediamur in fin. fol. matr. ubi Glof. ultima, & Bart. n. 3. Bald. num. 3. Castr. n. 3. Alex. n. 10. ver. in Glof. in ver. existeret Bart. in l. necessarius n. 1. ff. de acquir. hered. l. as. in l. filio pater 89. n. 2. in 6. not. ff. de leg. 1. & quod non sufficiat probare aliquem esse filium; quia
- 27 illud Apostoli ad Galat. 4. si filius, ergo haeres † de quo meminit Glof. in l. 1. C. si Min. ab hered. se abst. in. procedit legis destinatione, l. as. in l. plene, §. si duobus n. 19. ff. de leg. 1. & quantum ad nomen non quantum ad commodum, & incommodum, Glof. in d. l. 1. C. si Min. ab hered. se abst. in. ver. ob rem. Sat. Tib. d. lib. 1. cap. 44. num. 5. Et in
- 28 favorabilibus † Magon. decis. Lucen. 38. n. 25. non in odiosis, quando ipse non convenitur, Bald. conf. 304. prima ratio in fin. lib. 3. Alex. conf. 104. n. 1. lib. 4. & conf. 34. n. 5. lib. 3. & conf. 173. n. 1. lib. 6. Rolan. conf. 20. n. 17. ubi de communi lib. 1. Magon. decis. Lucen. 62. n. 11. Bonserin. ad Magon. decis. Lucen. 38. lit. E. ubi de communi, & magis communi restantes allegat Salust. Tib. d. cap. 44. num. 5.
- 29 Sed bene illud dictum, si filius, ergo haeres, procedit, si ipse vult esse haeres, quia tunc cessat beneficium abstinendi, Alex. conf. 34. n. 4. & 5. lib. 3. ubi Apostoli. in verbo favor, & ob id si filius agit uti haeres Patris, praesumitur, & sufficit
- 30 eius sola declaratio: † nec tenetur aliter probare se heredem, Bald. in d. l. necessarius num. 1. ff. de acquir. hered. & ibi etiam Alex. num. 5. ver. sed Raphael, & ver. non obstat etiam, Ab. conf. 54. num. 4. ver. & ex his concludo lib. 1. l. as. in l. filio pater num. 6. ff. de leg. 1. Magon. d. decis. 38. num. 25. & ibi Bonserin. lit. D. ubi quod ista consequentia valet indistincte omni iure inspecto, Salust. Tib.
- 31 d. cap. 44. n. 5. quod tamen non procederet, † si filius esset infans, ex quo non habet velle, nec nollet. Pupillus ff. de acquir. hered. l. si infans, §. 1. C. de iur. delib. cum aliis alleg. per Soc. con. 116. n. 14. lib. 1.
- 32 Ceterum exceptio legitimationis, ut supra opposita, impedit processum in casibus, in quibus legitimatio est necessaria, Marant. ce. ord. Iud. par. 4. dist. 20. n. 16. & par. 7. memb. 9. n. 2. Burat. decis. 337. n. 20. & inducit nullitatem, nisi persona legitimetur, Alyn. in Prax. §. 31. in quinta ampliatio. 16. ampliatio. princip. sub n. 3. Greg. decis. 223. n. 3.
- 33 Sed parte non opponente, siue causa sit summaria, siue executiva, non est necesse legitimare personas, DD. in l. 2. C. de edit. D. Adrian. Toll. & praecipue l. as. sub num. 4. num. 7. in fin. idem l. as. in Rub. C. qui admitt. n. 4. Gerard. si. g. 23. in princ. Salust. Tib. d. l. 1. cap. 44. n. 4. Boer. decis. 171. n. 19.
- 34 In causis vero ordinariis † Salust. Tib. d. c. 44. num. 4. tenet, personas heredum esse legitimandas, etiam parte non opponente, siue haeres sit actor, siue reus. Sed contrarium † videtur verius, quod parte non opponente processus valeat, Bald. in l. non ignorat numero 2. C. qui accus. non poss. Lascian. decis. 513. que est ult. Rot. decis. 307. num. 7. par. 1. recent. Greg. decis. 88. num. 1. cum aliis allegatis per Beltramin.

ad Greg. decis. 264. num. 6. Burat. decis. 785. num. 2.

- 36 Opinio vero Salust. Tib. videtur posse procedere quando non adest contradictor, secus si adest, & non opponit arg. a speciali l. quos prohibet, ff. d. postulan. l. as. in Rub. C. qui admitt. n. 4. Boer. d. decis. 171. n. 19. Rot. d. decis. 307. n. 7. Beltramin. ad Greg. d. decis. 264. n. 6.
- 37 Qui vero aliquem uti heredem, vel alias uti talem convenit, & cum eo tamquam persona legitima iudicium prosequitur, censetur eum pro persona legitima approbasse, unde non est necesse, quod sic approbatus legitimet tunc personam suam, Burat. decis. 749. n. 22. & decis. 785. num. 3. sic etiam † qui cum aliquo Procuratore fuit litem contestatus, non poterit amplius opponere, quod non possit agere, vel esse Procurator, quia censetur illum pro tali approbasse, & Procurator per litem contestationem afficitur dominus litis, dummodo per sese in iudicio esse possit, Vant. de nullit. defect. inhab. n. 135. ver. exceptio autem.
- B Hereditas, quae nihil aliud est, quam successio in universum jus Defuncti, l. hereditas, ff. de regul. iur. l. nihil, ff. de verb. sign. antequam haeres
- 39 illam adeat, dicitur jacens, † quia non haeredem, sed defunctum representat, l. hereditas enim, & l. hereditas in multis ff. de acquir. ver. domin. l. mortuo, ff. de iust. Barr. in l. usufructus ff. de stip. serv. Rom. conf. 158. num. 1. ver. & hoc est probatio rationibus.
- 41 Et hodie propter beneficium abstinendi ex edito pratoris, dicitur hereditas jacere, donec doceatur de additione, quia sui ex dicto beneficio rediguntur ad instar Emancipatorum, l. nam nec Emancipatus, ff. de leg. 1. unde sicut si quis decedit relicto Emancipato, † hereditas dicitur jacere, donec constet de additione: ita eodem modo dicitur jacere, si quis decedat relicto suis, arg. §. necessarii, l. as. de hered. qual. & diff. Nam ob dictum beneficium requiritur etiam in suis animi declaratio ex ipsa immixtione, Dec. conf. 622. num. 11. de communi, Abb. in cap. 1. num. 3. de solut. & de magis communi testantur l. as. in l. qui se immiscuit, n. 1. ff. de acquir. hered. & post alios Gutier. in rep. §. suo. num. 105. l. as. de hered. qual. & diff. adeo † ut si creditores Patris agerent contra filium, & non probarent immixtionem, succumberent, quod in Praxi pro cautela post Ang. quem allegat, tradit l. as. in d. l. et qui se immiscuit num. 1. & ita in Praxi servari testatur Gutier. in d. §. sui. num. 105. & num. 106. ubi quod hoc non solum procedit quando filius negat se heredem, quo casu sumus in claris; sed etiam quando filius compareret in iudicio, & non fateretur, nec negat se heredem, in quibus terminis procedit d. magis communis opinio.
- 44 Et dicitur proprie hereditas jacere, donec est spes heredis, qui velit adire, Bart. in l. si quis haeres instituitur, la grande ff. de hered. inst. Rot. decis. 728. n. 15. p. 1. divers. quando † autem non est spes heredis, qui velit adire, hereditas assumit nomen bonorum vacantium, cum designat esse tunc hereditas, Agen. conf. 334. n. 2. &

seq. Ubi quod tunc non presentat personam defuncti, nec heredis.

46 Et quoniam hereditas jacens est quidam persona ficta defunctum representans, quia citari non potest; ideo si quis velit contra illam agere, curare debet, ut illi curator à iudice deputetur, qui citari valeat iuxta. *lex. in l. 1. ff. de cur. bon. dand. l. si diu. ff. quib. ex caus. major. Alex. cons. 100. num. 10. lib. 5. alias contra eam agi non potest, & occupatio bonorum hereditariorum est nulla, Greg. decis. 206. n. 7. duran. decis. 85. n. 9.*

47 Nec est omittendum, quod etiam hæres cum beneficio legis, & inventarii pro consequendo ejus credito, ne agat contra seipsum, potest petere, ut detur curator hereditati jacenti, si jacens est, & datio hujusmodi valet. *Bald. in l. fin. §. in computatione num. 4. C. de iur. delib. Cass. cons. 22. n. 14. quem sequitur Rolan. de Invent. in 10. utilit. n. 17. & seq. fol. 132. & seq. Card. Tusi. lit. H. concl. 23. n. 3.*

48 Ad hoc autem ut datio curatoris hereditati jacenti valeat, plura requiruntur.

Pro primò quòd detur ad instantiam majoris partis creditorum, *Capic. decis. 87. n. 1. & 2. Cavalier. decis. 414. n. 4.* sed de facili potest huic requisito satisfieri; sufficit enim, ut detur ad instantiam majoris partis eorum, qui agunt in processu, *Capic. d. decis. 87. num. 1. vers. quo ad primum, adeo quod si unus tantum agit, ad ejus instantiam detur curator, & ita quotidie practica-*

49 tur in hoc Tribunali. Secundò quòd nominatim citentur illi, quos tangit prima causa successione, *Fulgos. cons. 190. col. 3. vers. item cum ipsa, Alex. cons. 207. n. 1. & 2. lib. 5. Capic. d. dec. 87. n. 1. Cavalier. d. decis. 414. n. 4.* si verò heredes sint incerti, sufficit citatio generalis per proclama, *Sal. Tib. d. c. 27. vers. quo ad secundum, vel per edictum Capic. d. de. is. 87. num. 2.*

50 Quinimo etiam si ad sit filius, debet & ipse citari nominatim. *Bald. cons. 340. vers. nam cum, & vers. sed tamen, & vers. item non fuit, l. 2. Capic. d. decis. 87. n. 1. vers. secundum, & vers. tertium, nam licet filiis existentibus non dicatur hereditas jacere, quia Suias inducit continuationem domini absque alio medio, l. in suis ff. de iur. delib. Duran. decis. 15. n. 6. nihilominus stante beneficio abstinendi, utique ipsi citatis poterit dari curator hereditati jacenti, Guttier. in repet. d. §. sui n. 107. & n. 109. Inst. de Hered. qual. & diff. Borgnin. de Tut. c. 1. n. 110. quos refert & sequitur Duran. d. de. is. 15. n. 7.*

51 Tertiò requiritur, quod præmittatur citatio ad deliberandum, & declarandum an sint, vel velint esse heredes, & assignetur extraneis tempus centum dierum: Suis verò saltem unius anni. *Bart. in l. si de. ff. ex quib. caus. major. Capic. d. dec. 87. n. 1. Sal. Tib. d. l. 3. c. 27.*

Sed iudex potest hujusmodi tempus moderare arbitrio suo, *Capic. d. decis. 87. n. 3. Sal. Tib. d. l. 3. c. 27. vers. quo ad tertium, & ¶ in tribunali A. C. servatis quatuor terminis ad declarandum servari solitis, primo pro prima, secundo pro secunda, tertio pro tertia, & quarto pro quarta, & superabundanti dilatione, qui successive*

unus post alium, & singuli ad primam diem, ut supra servari solent, iudex, citatis non declarantibus, deputat euratorem hereditati jacenti juxta Praxim *Sal. Tib. lib. 1. c. 54. & lib. 3. c. 25. & ita indies practicatur.*

53 Nec obstat quod jus adeundi duret triginta annis, *l. licet, & ibi DD. C. de iur. delib.* Quia hujusmodi tempus potest per iudicem abbreviari, & minui ejus arbitrio *l. si Curator. C. de iur. delib. Guttier. in d. rep. §. sui n. 109. vers. sed contra, quem sequitur Duran. d. decis. 15. n. 7. cum aliis supra allegatis.*

54 Hæc tamen moderatio tantum procedit ad effectum, ut detur curator hereditati jacenti, cum quo creditores possint iudicè procedere, & de eorum credito ex bonis hereditariis satisfieri; non autem ut filiis aut aliis, ad quos spectat, ob dictam non comparitionem hereditas auferatur, si postea, tempore durante, d. iure adeundi uti velint, *Guttier. in d. rep. §. sui num. 9. Capic. d. decis. 87. n. 3.*

55 Ceterum si hereditas fuit adita, ex quo non est amplius jacens, deputatio hujusmodi curatoris non valet, *Cass. cons. 390. n. 1. vers. ex quibus lib. 2. Fulgos. cons. 190. col. 3. vers. sed ex alio capite, quod tamen procedit, quando hæres non fuit citatus ad declarandum, alias secus Fulgos. d. cons. 190. col. 3. vers. autem cum ipsa.*

56 Quarto requiritur quod curator conficiat inventarium *Capic. d. decis. 87. n. 1. Cavalier. d. dec. 414. n. 4.*

Sed aut iste curator habet administrationem bonorum hereditariorum, & tunc sine dubio tenetur facere inventarium, in quo conficiendo attenditur consuetudo loci, in quo fit *Sal. Tib. in Prax. lib. 3. c. 22. n. 4. & d. c. 27. vers. quo ad quartum, Duran. decis. 387. n. 1.* Aut non habet administrationem, ut quia sit datus ad certam litem, vel certum actum, & tunc non tenetur conficere inventarium, cum nihil recipiat, *l. ad protegendum C. de in litem dando Tutore, Varr. de null. def. inhab. n. 145. Burat. decis. 524. num. 10.*

57 Quintò requiritur, quod curator satisfacet præstando idoneum fidejussorem, *Capic. d. decis. 87. n. 1. Cavalier. d. decis. 414. n. 4. Sal. Tib. d. c. 27. vers. quo ad quintum, & hoc ita observatur in hoc Tribunali. A. C. live curator sit generalis live particularis ad certum actum sive ad certam litem, qui etiam de jure satisfacere tenetur, l. de creationibus C. de Episc. audien. l. & si ad species, & ibi Glos. ff. rem pupil. sal. for. Mandos. in form. 4. comm. ff. in verb. curatorem ad lites. vers. unum valde notabile, Oldrad. cons. 59. in fin. Ang. cons. 193. Alex. cons. 163. lib. 5. Capell. Tolos. decis. 246. Item si curator, Galgarnett. de Tut. lib. 1. cit. 1. num. 11.*

58 Hoc tamen non procedit de stylo Rotæ, nam in illo Tribunali Curator ad lites de stylo non satisfacit Mandos. in d. form. 4. comm. ff. in verb. curatorem ad lites. vers. unum valde notabile, Adrik. decis. 1. de iud. Par. decis. 130. n. 5. lib. 2. in correct. Burat. dec. 524. n. 10.

C Nec est omittendum quod in ipso actu deputationis curatoris debet ipse promittere utilia facere, inutilia prætermittere, & hereditatem

tem indefensam non relinquere; & Fideiussor pro eo ut supra dandus, quod ipse pramissa adimplebit, fideiubere, *Sal. Tib. d. lib. 1. c. 54. n. 5.* & ita in dies observatur.

D Tutor datur principaliter personæ pupilli, secundario autem rebus, curator vero datur principaliter rebus; secundario autem personæ, & certe autem, ubi *Glos. in verbo persona, Inst. qui test. tut. dar. poss. l. in copulandis C. de Nuptiis Alex. cons. 44. n. 17. vers. nam videmus lib. 5.*

61 Non potest dari Tutor certæ rei, vel causæ d, & certe, *Inst. qui test. tut. dar. poss. Ofasc. decis. 89. n. 3. & 5.* Sed bene potest dari curator, & item in *Inst. de curat. Ofasc. d. decis. 89. n. 6.*

62 Nec etiam potest dari tutor pupillo tutorem habenti. l. cū iure C. qui pet. tut. l. licet C. in quib. cas. tut. habenti, nec existenti in potestate Patris, vel Avi, *Inst. de Tut. in princ. Soc. lun. cons. 79. n. 92. lib. 3.*

63 Datur tamen pupillo tutor Attilianus, ad hoc ut ille validè possit adire hæreditatem, *Cavaler. decis. 107. n. 4.* & ut postea tutor testamentarius administret, nam ante aditam hæreditatem tutela testamentaria non confirmatur, sed

64 per additionem recipit robur l. si nemo, & l. si hæreditas ff. de test. tutel. *Cavaler. d. decis. 207. n. 1. & 4.*

65 Et litigans cum tutore debet habere copiam tutelæ, & inventarii, *Bart. in l. si tutor. num. 1. C. in quib. caus. rest. integ. Gregor. decis. 574. num. 4. & 5.* alias si pupillus opponat, de prædictis doceri non possit, seu non doceatur, gesta contra pupillum erunt nulla, *Greg. d. decis. 574. n. 1. & seqq.*

66 Unde quando vel tutor non adest, vel non conficit solemnia, vel pupillus non adivit, aut aliàs tutor non potest administrare, debet Litigans instare, ut pupillo curator ad lites per iudicem deputetur, quod fieri potest, l. curatorem ff. de auct. Tutor. §. fin. *Inst. de auct. tut. Socin. jun. cons. 46. n. 4. & 6. lib. 1. Afflit. decis. 256. n. 2. Cavaler. d. decis. 207. n. 2. & n. 3.* ubi quod hoc procedit si pupillos agat, si conveniatur, si habeat litem cum tutore, si cum alio.

67 Sed iste curator non potest ea, quæ pupillus non potest facere, nisi Authore tutore, quæ considerant juris solemnitate, prout est aditio hæreditatis, l. si curatorem, ubi *Bart. ff. de auct. tut. 2. 1. Castren. n. 2. in fin. & 10. de Imol. n. 2. ff. de appellat. nec dictus Tutor tenetur conficere inventarium, cum non habeat administrationem, ut per Imol. in d. §. Tutor. n. 2.*

68 *Cavaler. d. decis. 207. n. 3.* & ob id in casu occurrente poterit ei dari tutor specialis ad adeundam hæreditatem, l. impuberi ff. de tut. & curat. dat. ab his, *Bart. in l. cum una §. Tutor, & ibi Coman. n. 1. Castren. n. 2. in fin. & 10. de Imol. n. 2. ff. de appellat. nec dictus Tutor tenetur conficere inventarium, cum non habeat administrationem, ut per Imol. in d. §. Tutor. n. 2.*

E Licet curator non detur minori invito, §. item **69** invit. *Inst. de Curat.* hoc tamen non procedit in Curatore ad lites, qui datur etiam invititis d. §. item invititis; *Vant. de null. def. inhab. n. 144. Versil. ad Afflit. decis. 256. n. 1. & seq.*

70 Debet igitur minor non habens tutorem vel curatorem, citari ad comparandum legitimè, & eo contumace iudex debet illi deputare curatorem, seu actorem ad lites l. 1. ubi DD. C. qui per. tut. l. air. *prat. vers. & ideo & ibi Glos. in verb. ex*

constitutione, & Bald. & alii ff. de minor. Vant. de nul. def. inhab. n. 144. & quib. mod. sens. null. n. 76. Afflit. decis. 256. n. 2. & dec. 262. n. 2. Gurrer. de tutel. par. 2. c. 4. n. 10. & alii quos sequitur Burat. decis. 524. n. 8. quod procedit etiam si minor habeat tutorem, vel curatorem, & non possit exhibere solemnia, quia si paria sunt non habere tutorem, vel curatorem, & non posse producere instrumentum solemnè tutelæ, vel curæ, *Afflit. d. decis. 256. n. 3.*

72 Ceterum de stylo curæ, & tribunalis A. C. observantur quatuor termini contra minorem ad comparandum legitimè, alias videndum sibi deputari curatorem; Videlicet, primo pro prima, secundo pro secunda, tertio pro tertia, & quarto pro quarta, & superabundanti dilatione, unus potest alium, & linguli ad primam, eo legitimè non comparente, iudex instante parte deputat illi curatorem, seu actorem ad lites ex officio, *Sal. Tib. in Prax. lib. 1. cap. 54. n. 8. & lib. 3. c. 25. n. 7.* & ita quotidie praticatur.

73 Sed Rota in deputatione curatoris facta in supremo illo tribunali parum videtur curare de servatione terminorum, ex quo sola monitio sufficit iuxta text. in l. 1. C. qui pet. tut. *Burat. decis. 524. n. 9.*

F Debet curator, seu actor ad lites, quando deputatur per iudicem, sive deputetur minori sive hæreditati, sive alteri, esse præsens. l. 3. §. si pupillus, ubi *Iac. de Aren. & Bart. ff. de tutel. Ausfer. ad Cappell. Tolos. decis. 72. Gaill. obser. 108. n. 5. lib. 2. Sal. Tib. lib. 3. cap. 25. n. 5.*

G Et ulterius debet promittere utilia facere, & inutilia prætermittere, & alia ad quæ tenetur adimplere l. de creationib. C. de Episc. aud. l. & si species, ubi *Glos. & Bart. ff. rem. Pupilli sal. fore Aver. in §. 1. n. 10. Inst. de Curat. Ausfer. ad Cappell. Tolos. decis. 72. & decis. 246. Crau. cons. 540. n. 1. & 3. Vant. de null. def. inhab. n. 146. Gaill. d. observ. 108. n. 10. lib. 2. Galgan. de tutel. lib. 3. q. 19. n. 7. Sal. Tib. d. lib. 1. cap. 53. n. 5. Burat. d. decis. 524. n. 8.*

H Nec non etiam debet promittere, & jurare **76** minorem, seu eum cui deputatur indefensum non relinquere, l. ult. §. defensionem, ubi *Bart. & alii C. de administ. tut. Aldob. cons. 104. n. 5.* ubi in fin. testatur de magis communi, & debet jurare tactis &c. alias actus est nullus, *Signorol. cons. 250. n. 6. vers. item & vers. tamen.*

I Et denique debet satiscare, seu fideiussorem **77** præstare, *Ang. in l. 1. C. qui pet. tutor. Alex. cons. 129. n. 3. lib. 1. & cons. 163. in princ. vers. tamen lib. 5. Sal. Tib. d. l. 1. c. 54. n. 5. & d. lib. 3. c. 25. n. 5.* alias datio curatoris est nulla ex præallegatis §. fin. & ibi not. *Auth. ut ij qui oblig. Alex. cons. 80. n. 13. & seq. lib. 5. Aver. in §. actionum n. 34. Inst. de act. Vant. de null. def. inhab. num. 128. & n. 148. Galgan. de Tut. lib. 2. tit. 1. n. 17. & seq.*

L Si pupillus sit minor septennio, quia illa ætate **78** quicquid videt ignorat, *Afflit. decis. 162. n. 4. 79 Ofasc. decis. 89. n. 2.* & curator si ad lites non datur nisi perenti, l. qui habet §. si pupill. & ibi *Bart. ff. de tut. Maran. de ord. iud. par. 4. d. ff. 16. n. 36. Ofasc. d. decis. 89. n. 1. Afflit. d. decis. 262. n. 5. 80 Sal. Tib. d. lib. 3. c. 25. n. 10. & seq. & infans si non potest citari ad legitimè comparandum Vant. de*

- de null. def. in hab. n. 13. vers. hinc est. & de null. def. cit. n. 69. Affl. d. decif. 262. n. 1. & n. 4. & decif. 366. n. 15. & dixit Rot. in Cortonen. bonorum 28. Iunij 1589. coram bo. me. Card. Plato, per confes-
- 81 quens t nec curator ad lites infanti dari poterit. Marant. d. dist. 16. n. 36. Ofsaf. d. dec. 89. n. 1.
- 82 Affl. d. dec. 262. n. 4. unde t in hoc casu debet citari Mater infantis, necnon debent citari ejus Agnati, Cognati, Coniuncti, & Amici ad comparandum legitimè in iudicio coram Domino, & defendendum infantem, & petendum illi dari curatorem, seu actorem ad lites, aliàs videndum illi per Dominum deputari curatorem ex officio. Marant. d. dist. 16. n. 36. Bald. conf. 340. in fin. vers. Præterea lib. 2. Affl. d. dec. 262. n. 2. Ofsaf. d. decif. 89. n. 5. & seq. Sal. Tib. d. lib. 1. c. 54. n. 9. & d. lib. 3. c. 25. n. 9. Ferentill. ad Butar. qui alios cumulat, decif. 524. n. 12. & tunc, servatis contra prædictos quatuor terminis ut supra de stylo servari solitis, valide poterit per iudicem curator ad lites infanti deputari, Sal. Tib. d. lib. 3. c. 25. n. 9. & 10.
- 83 Et licet regulariter in praxi tres t citationes seu termini ad comparandum, ut supra, sufficere videantur in deputatione huiusmodi curatoris, ut per Ofsaf. d. decif. 89. num. 8. nihilominus de stylo curiæ in hoc A. C. tribunali d. trinæ citationi debet addi quarta pro quarta, & superabundanti dilatione, prout passim observatur.
- 84 Curator autem ad lites, ut supra deputatus, potest facere ea omnia, quæ potest tutor, nisi talia sint, quæ juris solemnitate desiderent, prout est aditio hereditatis, nam tunc curator non sufficit, cum pupillus non possit adire nisi Authore Tutore, l. curatorem. ubi Glof. & Bart. ff. de Auth. Tutor.
- 85 Si vero infans sit adhuc in utero, & nondum natus, hoc probato iudex deputat curatorem ventri l. 1. §. quoties ff. de ventr. in poss. mitt. datur etiam bonis ventris nomine, l. bonorum ubi glof. ff. de Cur. Furiof. & dari solet ad instantiam mulieris prægnantis, iux. trad. per Sal. Tiber. d. lib. 3. c. 24. per tot.
- 86 Sed si mulier non petat huiusmodi curatorem, poterit citari ad instantiam creditorum ad comparandum legitimè coram Domino, & defendendum ventrem prægnantem, & petendum illi curatorem, seu actorem ad lites, alias videndum per Dominum deputari ex officio, obfervatis contra eam quatuor terminis servari solitis, iudex, ea contumace, deputabit curatorem ad lites ventri prægnanti, prout supra dictum est de deputatione curatoris infanti minori septennio ex identitate rationis, arg. l. illud ff. ad l. Aquil. cum simil.
- 87 Quod si citandus ad declarandum ut supra an sit, vel velit esse hæres, sit furiosus, fatuus, vel mentecaptus, erit illi in primis dandus curator, seu actor ad lites, cum quoad hoc idem ius statuatur in Furioso, quod in Mentecapto Furiosus namque est mentecaptus cum seva dementia; Mentecaptus verò cum quæta dementia, Rot. dec. 273. n. 1. post conf. crim. Farin. lib. 2. cum tamen quilibet præsumatur sanæ mentis,
- 88 debet t furor, seu dementia ab allegante pro-

- bari, Rot. dist. decif. 273. num. 2.
- 89 Solet aliquando dari curator furioso, & mentecapto ad instantiam proximorum, confilio summarie, & extrajudicialiter de furore, seu dementia, examinatis Medicis, & Peritis, & cum causæ cognitione, l. observare, & ibi Bald. ff. de cur. fur. Sal. Tib. d. lib. 3. c. 25. n. 14.
- 90 Sed si Furiosus aut Mentecaptus non habeant curatorem, & proximi non insistent, ut illi detur, tunc si creditores velint agere contra eum, probato furore, seu dementia, accitatis dd. proximis, & conjunctis ad comparandum legitimè, & defendendum Furiosum seu mente captum, & petendum illi curatorem, aliàs videndum per Dominum deputari ex officio, obtinebunt deputari illi curatorem, iuxta superius t tradita de curatore deputando infanti, nam Furiosus, & mentecaptus illi æquiparantur, §. sed quod diximus inst. de iur. stip. l. 1. & l. quod si infans ff. de rei vend. Vant. de null. def. in hab. n. 15. & seq. qua æquiparatione t tante videntur propinqui Furiosi, vel Mentecapti citandi de necessitate ad instar propinquorum infantis, ex quo militat eadem rationes in utrisque: nam curator non datur nisi petenti, & Furiosus, & Mentecaptus illum petere non possunt, dum nesciant, quid agunt, & intellectu carent, ut per Vant. ubi supra n. 15. licet Caster. in l. cui bonis n. 6 ff. de verb. oblig. crediderit propinquos furiosi, & Mentecapti esse tantum de benignitate citandos, & ex eisdem t rationibus arguendo ab æquiparatis, quod argumentum in iure est validum, ut per Ever. rd. in loco
- 94 ab æquiparatis, non erit necesse t in huiusmodi deputatione curatoris citare ipsum furiosum, & mentecaptum, prout citari non oportere dixerunt, in l. cui bonis. Ang. num. 9. & Caster. sub n. 6. quos refert, & sequitur Alex. conf. 86. n. 6. lib. 2.
- 95 Dandus etiam erit curator prodigo ad instantiam agere volentium contra eum, nam & ipse curator indiget, l. 1. §. solet ff. de Curat. fur. Bjer. decif. 23. num. 35. is namque, cui bonis interdictum est, in multis æquiparatur Furioso d. l. 1. §. sed solet, quia in bonorum, & rerum suarum administratione est furiosus, l. is qui §. fin. ff. de tut. & cur. tut. ab hui. Fed. de Sen. conf. 31. num. 2. vers. præterea alii rationem, quoniam potius æquiparatur pupillo, l. cui bonis ff. de nov. l. certis §. item quæ ff. si cert. petat. Fed. de Sen. d. conf. 31. n. 2. vers. item prodigus. Vant. de null. def. in hab. n. 19. & seqq. Requiritur tamen t in huiusmodi datione curatoris prodigo causæ cognitio, l. ubi observare ubi Bald. ff. de iur. fur.
- 96 Caval. decif. 273. n. 1. & est ad id t Prodigus de necessitate citandus, Apostill. ad Alex. d. conf. 86. num. 6. vers. quod autem in verbo præ allegata lib. 2. ubi dicit omnes ita tenere, Caval. d. decif. 273. n. 4. & 5.
- 97 Muto pariter, & surdo, qui non omnino audit, quia æquiparatur infanti, & furioso ex identitate rationis, curator dari debebit, l. 1. §. fin. ff. de iur. & oblig. cum aliis allegatis per Vant. de null. d. in hab. n. 25. & seq.
- 100 Cæcus autem potest esse in iudicio sine curatore, l. 1. §. casum ff. de postul. Vant. ubi sup. n. 27.

- 101 Sed non omnes possunt esse curatores, nam debitor, & creditor alicujus non potest ejus esse curator, *Auth. Minoris C. qui dar. tut. vel cur. poss.*
- 102 prout ↑ nec cæcus, *l. luminibus C. qui dar. tut. poss.*
- 103 Mulier similiter non potest esse curatrix ob sexus infirmitatem, *l. cuius bonis ff. de cur. fur. dec. conf. 57 §. n. 4. Guttier. de Tut. p. 1. c. 7. n. 39.*
- 104 Hoc tamen non procedit in Matre, & Avia, quæ possunt esse Tutrices, & Curatrices Filiorum, & Nepotum, *Glos. in Auth. Matr. & Avia in verbo tutelam C. quando Mul. off. tut. fung. Alex. conf. 22 §. n. 7. lib. 6. ubi de communi testatur, Guttier. de Tut. d. par. 1. c. 8. num. 2. 1. & 22. & seq. & illis deputare actorem ad lites, Rot. Genue. decis. 210. n. 2.*
- 105 Minor 25. annis etiam curator esse non potest, cum ipse curatore indigeat, *d. l. cuius bonis ff. de cur. fur. Glos. in d. Auth. Matr. & Avia in verbo tutelam in fin. Alex. d. conf. 22 §. n. 6. dec. d. conf. 57 §. n. 4. vers. secunda, quia non est talis cui rerum suarum administratio committatur, ut in l. fin. C. de leg. tut. Guttier. de Tut. par. 3. c. 3. num. 5.*
- 106 Socer non potest esse Nurus suæ minoris curator, *l. licet C. de excus. tut. nam non posset ab eo redditionem rationis administrationis libere petere, l. cum prophanas in fin. & ibi Bald. C. de interd. Matr. in Guttier. de tutel. par. 1. cap. 20. n. 34. in fin. vers. sed est alius exprestor.*
- 107 Maritus quoque uxoris suæ minoris curator esse non potest, *l. Maritus C. qui dar. tut. pos. l. amplius in C. de excus. tut. l. 1. §. fin. ubi Glos. in verbo spons. ff. de exc. tut. Glos. & DD. in §. pen. in verbo excus. inst. de excus. tut. Bart. & alij in d. l. Maritus, & in d. l. amplius in Glos. in d. l. 2. in verb. appell. & ibi la. n. 1. & Alex. n. 2. C. de Proc. Adden. ad Aretin. in §. pen. n. 5. de inst. de excus. tut. Montan. de tut. c. 31. eff. ff. 8. n. 26. Guttier. de tutel. d. p. 1. c. 20. n. 20. & seqq. Galgar. de tutel. lib. 1. tit. 7. num. 16. prout nec Maritus uxoris suæ mentecaptæ dandum esse curatorem, *art. tex. in l. virum. ff. de curat. furios.**
- 108 Et licet hoc non procedat in curatore ad lites, quia æquiparatur Procuratori, *Spec. de proc. §. ut autem n. 3. Bald. & DD. in d. l. Maritus C. qui dar. tut. pos. l. 2. ubi la. n. 1. & Alex. num. 2. C. de Proc.*
- 109 Nihilominus secus est in lite magni momenti, & præjudicii. nam tunc Maritus uxoris suæ curator esse non potest, cum in eo militet eadem ratio, quæ in curatore generali. *Salic. in d. l. Maritus C. qui dar. tut. pos. Adden. ad Aretin. in d. §. pen. n. 5. Inst. de excus. tut. Greg. Lopez. in l. 3. glof. ult. in 17. p. 6. quem sequitur Guttier. de tutel. d. p. 1. c. 20. n. 32. Garba decis. 109. n. 10. ubi testatur Consistorium Regium, articulo sæpius discusso, ita iudicasse.*
- 110 Ratio autem cur Maritus non possit esse curator suæ uxoris, redditur a Glos. in d. l. Maritus. C. qui dar. tut. pos. quia scilicet si male ageret uxor ei remitteret propter affectionem, & sic non posset ab eo redditionem rationis administrationis libere petere, quæ ratio licet a multis reproberetur, ex quo militat etiam in Procuratore,
- 111 ↑ & tamen Maritus uxoris suæ Procurator esse potest, *l. 2. ubi Glos. & DD. & l. non eo minus C. de Proc. Aret. in d. §. pen. num. 2. Inst. de excus. tut. nihilominus pro illa videtur textus satis clarus, in l. cum proponas in fin. C. de interd. Matrim. ibi, ut alius loco ejus detur, habebit enim facultatem petende rationis negotiorum gestorum ab eo, qui fuerit substitutus. ↑ Unde si ibi non alia ratione Socer remouetur à cura Nurus, nisi quia ipsa ab alio poterit redditionem rationis libere petere, cum dictio, enim, in continuatione sermonis ponatur pro quia, l. neque enim ff. de test. mil. & l. 3. C. de crim. sacril. ergo non alia ratione prohibentur Socer, & multo magis Maritus esse curatores Nurus, & respectivè uxoris, nisi quia ipsæ non possent ab eis respectivè redditionem rationis libere petere, dum vel ob affectionem, vel ob merum reverentialem, vel aliam ob causam eis omnia remitterent.*
- 113 Et licet de hoc parum sit curandum, quando uxor constituit Maritum Procuratorem, ex quo non agitur de magno ejus præjudicio, secus tamen est quando agitur de dando illi curatore generali, vel etiam speciali ad lites magni momenti ex præallegatis tunc enim de magno illius præjudicio agitur, quod patet, tum quia quando maritus datur ei curator, privatur eo commodo, ne possit illum constituere Procuratorem, tum ex aliis rationibus cumulatis per *Salic. in d. l. Maritus & per Aden. ad Aret. in d. §. pen. n. 5. & alios præallegatos; ↑ tum & tertio quia Procurator non potest præjudicare, nisi in omittendo, Greg. decis. 75. num. 1. Adden. ad eundem Greg. d. decis. 75. n. 4. & decis. 282. n. 9. Sed curator etiam ad lites potest præjudicare in committendo ad trad. per Rot. Genue. dec. 110. n. 2. Rot. decis. 334. n. 4. & seq. par. 1. recent. Greg. decis. 506. n. 7. & seq.*
- 114 Et potest in illis litibus in iudicio, & extra quicquid potest tutor, *Cavaler. decis. 207. n. 3. ex quibus omnibus æquiparatio inter Procuratorem, & curatorem ad litem magni præjudicii non bene procedit.*
- 115 Non omitto, quod Maritus potest esse procurator uxoris suæ minoris, quando sententia fertur in favorem mulieris, secus quando ferretur contra eam; nam tunc non potest esse ejus procurator, nisi ab ea constitueretur procurator cum autoritate curatoris, *l. neque, & l. non eo minus, & ibi DD. C. de Procur. Bart. in d. l. Maritus*
- 117 C. qui dar. tut. pos. quo casu satis mulieri provi-
tum est, etiam si ageretur de non modico illius præjudicio, quia habet etiam obligata bona curatoris, contra quem in omnem casum poterit se libere revalere, secus de jure communi, quando Maritus ipse daretur illi curator, *arg. l. cum proponas in fin. C. de interd. Matrim. unde eo minus dicta æquiparatio subsistit.*
- 118 Sunt & alij, qui curatores esse non possunt, de quibus agitur in toto tit. C. qui tut. dar. poss.
- 119 De citatione per afflictionem satis dictum est supra cap. 4. sub lit. B. C. D. Hanc praxim citandi hæres ponit etiam *Salos. Tib. lib. 1. cap. 54. n. 1. & seqq.*
- 120 Præcis ita observat non alia ratione nisi quia hæres in hoc casu est certus, *Salos. Tib. d. lib. 1. cap. 54. n. 1.*

cap. 54. n. 7. licet quando haeres adhuc non ad-
vit, hæreditas dicatur jacere, ut dictum est supra
lit. B.

- O Hunc casum non ponit *Sal. Tib.* sed ego ob-
servavi in Praxi in facto contingente, in quo
Defunctus decesserat extra curiam, & causa ad
instanciam mulieris creditricis, quæ gaudebat
beneficio *l. unica C. quando Imperat.* ex iustis ra-
tionibus, non tamen per viam appellationis,
fuit introducta in curia coram A. C. & agebatur
de executione sententiæ de partibus, quæ tran-
situm fecerat in iudicatum, & ad maiorem cau-
telam fuit etiam causa dictæ executionis ei-
dem A. C. commissa per particulare signaturæ
iustitiæ rescriptum exabundanti, licet A. C. fa-
cultates sufficerent, *Paul. V. consil. 28. §.*
P Potest opponi quod quis sit filius familias
& ob id non audiatur, nisi cum consensu patris
legitimè compareat, *Asin. in Prax. §. 28. cap. 1.*
n. 3. ubi de communi testatur, seu quod sit pu-
pillus, vel minor, & ob id non audiatur sine
consensu tutoris, vel curatoris; seu quod sit
Bannitus, excommunicatus, vel quid simile. *Ca-
nar. de exec. instrum. q. 1. §. n. 3. §.* ubi subdit, hu-
iusmodi exceptiones opponi posse non obstante
statuto prohibente opponi exceptiones contra
instrumentum, quia non respiciunt instrumen-
tum, sed personam agentis, *arg. l. Filio ff. de inof-
fic. testam.*

SUMMARYM CAP. VI.

- 1 Citatio ad dicendum contra non est necessaria, si in-
strumentum est in actis rogatum.
- 2 Citatio ad solvendum juxta formam instru-
menti in actis rogari, & ejusque formula, &
Processus.
- 3 Obligatio cameræ, si non fuit extensa in citatione
ad dicendum contra, potest extendi in prima ci-
tatione subsequenti.
- 4 Citatio ad videndum extendi formam cameræ, &
solvendum, ejusque formula, & processus, quando
debitor non consensit in mandatum unica & c. &
num. 5.
- 5 Citatio ad videndum relaxari mandatum alias de-
cretum, ejusque formula, & processus.
- 6 Si debitor consensit in mandato unica & c. vel se ob-
ligavit in forma Guarantigæ, sufficit contra eum
unica citatio.
- 7 Citatio ad solvendum, quando debitor consensit in
mandatum unica & c. ejusque formula, & pro-
cessus.
- 8 Citatio ad solvendum, quando agitur pro presta-
tione annua, vel simili, ejusque formula, & pro-
cessus.
- 9 Mandatum executivum vigore obligationis came-
ræ obientum, & ejus formula.
- 10 Mandatum executivum, quando non fuit a-
ctum vigore obligationis cameræ, & ejus for-
mula.
- 11 Regula quod decreta fieri, & mandata relaxari so-
leant nisi ad p. d. plures patiuntur restrict.
- 12 Citatio ad dandum alium fidejussorem, & ejus for-
mula, & processus.
- 13 Animatio redemptionis census, & ejus formula, &
reproductio.

- 14 Citatio ad recipiendam sortem, & fructus census, &
ejus formula, & processus.
- 15 Discretio societatis officij, & ejus formula, & repro-
ductio.
- 16 Translatio periculi vite in societate officij, & ejus
formula, & reproductio.
- 17 Discretio societatis, & translatio, ac nominatio peri-
culi vite debent fieri in actis Notarij de societate
rogati, & quando se ius.
- 18 Citatio ad dicendum de nova conventionem, & calculan-
dum, potest inseri in citatione ad solvendum,
ad circuitus evitandos.
- 19 Mandatum executivum, seu brachium seculare est
tormentum animæ, & corporis.
- 20 Mandatum excessivum, etiam in obolo, est nullum
in totum, si excessus sit in decreto.
- 21 Excessus in sola executione non inducit nullita-
tem.
- 22 Mandatum excessivum adhuc non executum venit
tantum reformandum.
- 23 Mandatum excessivum in tribunali A. C. ante exe-
cutionem sustinetur pro summa debita ex antiquo
stylo.
- 24 Mandatum excessivum executum revocatur in to-
tum etiam in Tribunali A. C.
- 25 Data nullitate mandati corrumpunt omnia inde
secuta.
- 26 Summa est specificanda ante expeditionem, alias
mandatum est nullum.
- 27 Decretum, decerni, si infra tres in tribunali A. C.
est omnino necessarium ex inveterato stylo, &
quid dicta verba significant.
- 28 Tres dies de quibus in decreto, decerni, debent esse
currentes.
- 29 Triduum sufficit ad probandum id, quod debet proba-
ri in continent.
- 30 Triduo elapso citatur ad videndum relaxari, & sit
relaxatio, nisi ad p. d.
- 31 Decretum, decerni, non est de essentia, si debitor con-
sensit in mandatum unica & c.
- 32 Decretum, decerni, non est necessarium quando de-
bitor se obligavit in forma Guarantigæ.
- 33 Decretum decerni extra Tribunal A. C. non requiri-
tur de necessitate.
- 34 Decretum, decerni, non requiritur in casu scuto-
rum viginti, & abinde infra.
- 35 Iudex in tribunali A. C. qualibet die juridica
appone manum in Broliardo, & quare, & quo-
modo.
- 36 Appell. interponenda est à decreto, decerni, nam à
decreto relaxari non appellatur, nisi committere-
tur causa restitutionis in integrum.
- 37 Decretum notoriè nullum, & injustum nunquam
transit in iudicatum, nec est exequendum.
- 38 Decretum, quod non iustificatur ex actis, est notoriè
nullum, & injustum.
- 39 Decretum ad effectum executionis debet ex eisdem
actis iustificari.
- 40 Decretum ad tollendas exceptiones potest iustificari
per novam productionem per viam replica-
tionis.
- 41 Mandatum & sententia ad effectum confirma-
tionis possunt iustificari etiam ex noviter dedu-
ctis.
- 42 Sententia executioni demandata non potest ex no-
viter deductis iustificari.